

LUD

Organ Spółki Wydawniczej

KURYTYBA, DNIA 20 MAJA 1924.

Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK V.

Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Plasecki

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bęben

Nr. 40.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Triumfalny powrót arcybiskupa Cieplaka z bolszewickiego więzienia do Polski.

(Ciąg dalszy)
RYS ŻYCIA KSIĘDZA ARCY-BISKUPA.

Ksiądz Arcybiskup Jan Cieplak urodził się w roku 1857 pod strzechą wieśniaczą w Kieleckiem. Syn polskiego ludu, po odbyciu studiów teologicznych w Petersburgu w Akademii duchownej, przez 25 lat wykładał następnie teologię dogmatyczną w tej jedynej wyższej katolickiej uczelni na terenie Rosji. W roku 1908 został biskupem-sufraganem archidiecezji mohylowskiej przy boku Arcybiskupów Wnukowskiego, Kluczyńskiego i wreszcie Roopa. W roku 1919 otrzymał tytuł Arcybiskupa, a gdy niebawem Ksiądz Arcybiskup Roop został wydalony z granic bolszewickiego państwa, Ksiądz Arcybiskup Cieplak objął zarząd tej najrozsławniejszej w świecie diecezji jako jej Wikariusz Jeneralny i dotąd go sprawuje.

Długo czas walczył arcybiskup z bolszewikami broniąc Kościoła, aż wreszcie nadszedł okres zadziękłego szturmu bolszewików i w marcu 1923 roku, sprawa księdza Arcybiskupa Cieplaka, oskarżonego o zwalczanie zarządzeń władz sowieckich znalazła się przed sądem w Moskwie. Na 10 dni przed procesem zarządzone aresztowanie księdza Arcybiskupa Cieplaka i 14 oskarżonych z nim księży. Proces moskiewski nie udowodnił nawet formalnej winy podsądnych, ale pomimo to dnia 26-go marca 1923 roku ksiądz Arcybiskup Cieplak i ksiądz prałat Budkiewicz zostali skazani na śmierć, inni księża na ciężkie kary.

Hrabia Damian

OPowieść HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU

105
Choć zima po kilku dniach wiosny Lutego znowu wróciła, wszelako wiosną w ten dzień słotce przygrzewało miło. To też sylwacha okoliczna, wiaszcza mniej zamożna przysłała do obywateli, władę konfederatów i słuhać ich opowiadać.
Każde powszechną mać jedynie żał, że stary Jan Puławyński, ojciec konfederacji, na Wołoszczyźnie zmarł, nie sprząwszy ziemi ojczystej. Wzyscy ubolewali nad tą stratą i dowiadawali się o bliźszych szczegółach tego smutnego zdarzenia.
— Ktoż nam to opowie? — pytali.
— Najlepiej mógłby to uczynić pan Dynowski, niedostępny służy starosty, który był ciągle przy jego boku aż do śmierci.
— Gdzie pan Dynowski? — wołano
— W obóz go nie było.
— Nie widać go nigdzie, — odpowiedzali konfederaci, — lecz poszukamy go i poprosimy, aby nam opowiedział o chwile nieboszczyka starosty.
Zanim jednak oczekiwany pan Dynowski odziedzi, opowiadali inni dźwięki i znacności młodych Puławian. Jedną z nich, pan porucznik Gosiawski, towarzysząc panu Kazimierzowi, tak mówił:
— Nie uwierzycie, jak pan marszałek swoje zagrzewał żołnierzy do walki. Tę zawsze jest na przedzie, sam rzucił się w największe niebezpieczeństwo i tam tego światkiem,

Sprawa ta poruszyła opinię całego świata chrześcijańskiego, ale Rząd Sowieców pozostał głuchy na wszelkie protesty.

Ksiądz Prałat Budkiewicz dnia 31-go marca tegoż roku został stracony, a ksiądz Arcybiskup Cieplakowi wreszcie karę śmierci zastąpiono dziesięcioletnim obozowaniem w więzieniu.

Po roku ciężkiej karni bolszewickiej ksiądz Arcybiskup Cieplak dopiero teraz odzyskał wolność i możliwość wyjazdu do Polski, swej Ojczyzny.

ARCYBISKUP CIEPLAK W WARSZAWIE.

Dziesiątki tysięcy ludzi opieszyli w Niedzielę Palmową 13-go kwietnia wczesnym rankiem w okolicę Dworca, aby ksiądz Arcybiskup Cieplak nie tylko powitać stawieniem się, ale także, choćby przelotnie, ujrzeć.

Ujrzyć, ujrzeć to oblicze, w którym jest może obraz przeżycia i męczeństwa, będącego częścią dziejów narodu w naszym przełomowym okresie.

I istotnie była chwila dłuższa, kiedy ksiądz Arcybiskup Cieplak wyszedł z sali przyjęć Dworca, stanął na górze stopni, a delegacje witały go krótkimi kolejnymi przemówieniami, on zaś odpowiadał.

Wówczas, przez jakieś dziesięć do piętnastu minut, patrzyli na księdza Arcybiskupa Cieplaka z zalanego łzami dostępu do dworca tysiące oczu.

I ujrzano oblicze, w którym rzeczywiście można było czytać długą opowieść o strasznych przeżyciach, blade, pocrane, gęsto i głęboko, wynędzniałe, wstrząsane od czasu drganiem,

Pownego razu szykowała się wyprawa na Moskale, którą sam pan Kazimierz miał przewodzić. Pułkownik naszego oddziału wybrał z pomiędzy nas czterdziestu ludzi, którzy mieli wziąć udział w wyprawie, a ja miałem z nimi być.

Poszedłem tedy zameldować się panu Kazimierzowi, który mnie wypytywał o stan zdrowia i ludzi i koni, o broń i wyposażenie wojenne, w końcu o usposobienie i ducha żołnierzy, a odebrawszy sobowas i ducha żołnierzy, a odebrawszy zadawał nam sprawy, kazał mi więc zejść po parolu być w swoim namiocie.

Pamiętny rozkazu, skoro hełmo rozdało i wieczorną odmówiono modlitwę, siedłem do miejsca, gdzie obozował pan Kazimierz z oddziałem swoim. I zaraz pan Gosiawski, przyjaciel i adiutant pana Kazimierza, który już czekał na moją szedł z nami do mieszkania jego. Ale kiedy położyliśmy się, wejście do namiotu pokrywała, stanęliśmy jak wryci, przyjęci poszanowaniem. W namiocie bowiem stał stoik, na nim dwie świece gorzały, w pośrodku o sprzął jakaś gorszary ryngraf z wizerunkiem św. Kazimierza, a przed nim klekał pan starosta i w modlitwie rozopływał.

Staliśmy oba w milczeniu, nierzuchom, a ja miałem czas przypatrzeć się obrazowi, który to nie duży, okrągły medalion, moją ze słońcowej kuli, Kazimierza król, w czarnym obrazie, nadzwyczaj czysty kryształ pokrywał w wężu turę, a oprawa złota, jakby w wężu powieszane. Jasno odbijała na czarnym polu ryngrafu złotymi ozdobami nabijał.

Niedługo trwało modlitwa, a kiedy powoli młodzieńiec, obrócił się do

bolesnem, niezmiernie świadome, co to jest ból i co jest ten nieprzerwany dzień, tygodnie, miesiące, trwający wysiłek woli, aby wytrwać, aby się nie ugiąć, aby ujmę nie uczynić imieniu Pańskiemu imieniu Kościoła, imieniu Polski, aby dusze zbawić a nie znieprawić, aby potykać się potykaniem dobrem.
Dokończenie nastąpi.

Ukraińska bohaterka.

PODŁA KAMPANIA RUSKA I CZESKA W SPRAWIE BESARABOWEJ.

L w ó w, 10-go marca. — Prasa ukraińska z »Dilem« na czele, prowadzi w sprawie samobójstwa Besarabowej niesłychanie oburzającą propagandę. Wystawsz najbardziej fałszywe sprawozdania za granicę, podaje następnie, oczywiście na »własnym drucie«, informacje o manifestacjach, jakie rzekomo odbyły się w Pradze, w Wiedniu, Gracu i wielu innych miastach, gdzie uchwalono rezolucje, które, według »Dila« mają być przesłane »odpowiednim czynnikom międzynarodowym« (!!).

Szkoda tylko, że »Dilo« nie doniosło, iż w demonstracji w Berlinie powinien być wziąć udział także ktoś inny, oprócz emigracji ukraińskiej. (Mianowicie oficerowie pruscy, niegdys goście domu publicznego Besarabowej w Sokalu. Pr zyp. Red.)

W końcu »Dilo« proponuje utworzenie żywego pomnika dla Besarabowej.

L w ó w, 17-go marca. Dziś wyszła na jaw cała legenda o katuszach Besarabowych, jaka powstała dzięki ostawionemu złodziejowi żydowskiemu Rudolfo wi Majblu mowi, który w tych dniach, kiedy Besarabowa była aresztowana, zo-

stał odprowadzony do więzienia za włamanie i chcąc się zemścić na policji, kiedy się dowiedział, że sędzia śledczy będzie przestuchwał wszystkich aresztowanych, rozstał pismo do wszystkich aresztantów, ażeby zeznali, że w dniu w którym powiesiła się Besarabowa slyszeli w celi Besarabowej krzyki, oraz wieszanie jej przez policję. Pismo to wpadło w ręce sędziego śledczego.

L w ó w, 6-go marca. Dziś nadeszło do Lwowa »Czeskie Slovo«, organ ministra Benesza, który w prowokacyjnym artykule usiłuje twierdzić, że Besarabowa nie powiesiła się, lecz umarła z powodu katuszy zadawanych jej przez policję (!??). W dalszym ciągu odważa się »Czeskie Slovo« twierdzić, że obywatele ukraińscy są okropnie zdenerwowani z powodu takiego traktowania przez »okupantów« (!!).

Z tego materiału możemy poznać, kto i w czym interesie rozgłoszono po świecie sprawę Besarabowej. Polska przed spiskowcami na jej czość bronić się musi, a Rusini mają w Polsce tak szerokie prawa jak nigdzie. W Polsce mają 1800 (tysiąc osmset) szkół najrozmaitszego rodzaju; niech wskażą, czy mają coś podobnego pod bolszewickim rządem lub na Rusi przykarpackiej w Czechosłowacji. Ruskie pisma bolszewickie Polska będzie zawsze konfiskowała, bo musi bronić swej niepodległości. Zresztą sama »Pracia« w numerze 14, potępia czerwoną obłudę bolszewików wobec Ukrainy w Rosji, a broni ich w Małopolsce wschodniej. Na nieświadomość brzylijską obliczył też jakiś wróg Polski swoją notatkę we »Folha da Noite« ze São Paulo z 14-go kwietnia gdzie pisze: »Houve bibliotecas saqueadas e escolas interditas«. Gdzie jednak się to

zdarzyło, a na każdej twarzy wybitnie malowała się och ta do starcia z nieprzyjacielem, i pewność zwycięstwa.

Po chwili ujrziliśmy wychodzącą ze wsi konnicę moskiewską i szyczącą się na polu. Po bliższych strzelbach, na których lasy się promienie wschodzącego słońca, poznaliśmy, że to dragoonie, żołnierzy, w szable i karabiny uzbrojony; a na każdej twarzy wybitnie malowała się och ta do starcia z nieprzyjacielem, i pewność zwycięstwa.

Na ten widok pan Kazimierz sprawił swój zastęp, w środku którego postawił mój oddział, stanął na czele, i zaraz z tą bataliją rycerską, co umiała zelektryzować trwałymi nawet, wyciągnął szablę z pochwy, okrzyk silnie temblak okolo ręki, potem nasunął na prawe ucho szablę koppek ze strzępiącą kłój i zwracając w miejscu spinającego się pod nim konia!

— W imię Boskiej Panowie! kłusem. marsz! — zawołał.

Im bardziej zbliżyliśmy się do nieprzyjaciela, tym dowodowej widzieliśmy, że Moskale dwa razy więcej było jak nas, ale w konfederacji nie zważamy na taką różnicę, to też w pięknym porządku szły naprzód i konie i ludzie.

Kiedyśmy byli od nich o jakie sto kroków, Moskale stanęli, pierwszy szereg złożył się z karabinów, i szura huk wystrzałów rozległ się po polu; świsnęły kole uszów kule, kilku naszych padło, a pan Kazimierz jakby się jakimś popchnięty pochylił się na tył tak mocno, że aż ręka sparał się na krzyż konia, a my struchlałi do ten widok. Ale obawiało to tylko trwało, bo zaraz poprawił się na siodeł wznosił szablę do góry i z okrzykiem: »Wlora i wolność! wpadł pierwszy w szeregi moskiewskie, a my tuż za nim pedząc, złamaliśmy całą linę nieprzyjaciela i dopieroz, p rzyszliśmy na kupki, kuli-

PAMIĘTAJCIE O OFIARACH NA Chleb Głodnym Dzieciom

Ha ten cel, na listę 1. dla Redakcji »Ludu« złożyli:
Na sieroty z Mateusza. Ksiądz Franciszek Zdziech 10\$, Siostry Miłosierdzia z Mateusza 10\$, Staniszevska 7\$.
Po 5\$000: Anna Musiałak, Ewa Kosinska, Szczepan Ziółkowski, Jan Chrościelski 3\$ i Franciszek Augustyniak 5\$
Po 2\$500: Marjan Waszko, Juljanna Lipińska, Anastazja Wisniewska, Andrzej Starosta, Alojzy Szlachta.
Po 2\$000: Jozefa Staszczak, Lucjan Polak, Marjanna Czarnecka, Wacław Puchalski 1\$500.
Po 1\$000: Piotr Puchalski, Michał Puchalski, Piotr Augustyniak, Juljanna Stawicka, Stanisław Musiałak, Władysław Balcerzak, Zofja Sembraska, Jan Miller, Nastusia Puchalska 3\$00.
Razem 78\$600.

działo, to nie podaje. I tak ogólnikami ogłupiają Brazylię Ukraińcy.

Wiadomości. Z POLSKI.

PIERWSZE GIMNAZJUM POLSKIE W PRUSACH.

Warszawa. — Pierwsze polskie gimnazjum w Prusach Wschodnich zostało otwarte w Olsztynie z funduszy prywatnych.

ZŁOTY A NIE ZŁOTY POLSKI.

Warszawa. — Wprowadzoną przez Bank Polski jednostką monetarną Rzeczypospolitej Polskiej jest »złoty« a nie — jak mylnie nazywają — »złoty polski«. Relacja marki polskiej do złotogwiny 1.800.000

MASOWE WIECE CHLIBOROBÓW.

L w ó w, 11-go kwietnia. — W ostatnim czasie w powiatach

smę, rabali, albo do niewoli brali wolających o paron.

Ne więcej jak pół godziny trwała ta gonitwa, a kiedy ozwały się trąby wzywające do szeregów, i te się formowały poczęły, spojrzeliśmy ku wsi i spostrzegłem pana Kazimierza wracającego z pogoni. Białej kołki jego szedł w samych podskokach, rycerska postawa jaźdźca jasniała radością, w prawym ręku trzymał on chorągiew moskiewską, co ją sam zdobył, a której faldy wiatr rozwiewał po nad głową jego; a nim kilkudziesiąt szlachty, jak on upojonych zwycięstwem, sędziło na dzielnych koniach.

Na ten widok w naszych szeregach rozległy się okrzyki na cześć dzielnego dołdczy, a on z powagą dziękował za te oznaki uwielbienia, a potem ręką dał znak, żeby się uciec; a kiedy ustały wiewaty:

— Panowie bracia! — zawołał, Bóg nam dał zwycięstwo, jemu też dzięki naprzód zróżamy za nie!

Tu zjął koppek, wszyscy poszli za jego przykładem, i pochylili na koniach krótko odstawiliśmy modlitwę.

— Oplakujemy, — mówił dalej, — śmierć kilku dzielnych towarzyszy broni, a więc wieczny odpoczynek tym szlachetnym ofiarom dobrej sprawy — i anowu wszyscy powtórzili za nim.

— A teraz — zawołał — osobiste mam do was żądanie. Kiedyśmy duchodlili — mówił — do nieprzyjaciela, a ten nas powitał rzeszystym ogniem, jedna kula niechybna śmierć mi ułosa, ugodziła mnie. Ale mnie oculiła opieka św. patrona mego, którego wizerunek noszę bo kula uderzyła w ryngraf i odbiła się o niego; o wstębenie tedy do tego świętego za to cudowne ocalenie, proszę was pannie.
C. d. n.

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce
Przyjmuję od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 5-tej.
Konsultorium i rezydencja: ulica Cammeador Arrijo N 50. — Telefon N 650

podkarpackich, które były dotąd domenami partji trudowej, odbywał wiece ks. Ilkow z partji chłiborobów. W Stryju, Skolem, Dolinie, Turco i Kałuszu przybywali masowo na wiece chłopcy rasy, opowiadając się w ten sposób za partją chłiborobów.

LIKwidacja MARKI POLSKIEJ DO KONCA CZERWCA

Warszawa, 1-go kwietnia. — Rząd zamierza wykupno marek polskich przeprowadzić do końca czerwca 1924, a projekt odnośnego rozporządzenia prezydenta będzie dziś przedłożony Radzie finansowej do zaopiniowania. W tym czasie będzie umorzony wymagany do skarbu państwa w wysokości około 300 trylionów. Marki wpływające z kredytów gospodarczych w ilości około 200 trylionów, nie będą więcej puszczane w obieg. Wykupno marek nastąpi w relacji 1,800,000 za 1 złote.

PODROŻE OKRĘTU «LWOWA»

Niezadługo «Lwów» wybierze się drugą daleką podróż, mianowicie dookoła naszej części świata. Wyjdzie on z Szeburga we Francji pod koniec maja i popłynie na południe wzdłuż brzegów Francji, Hiszpanji i Portugalji. Następnie wejdzie przez przepływ Gibraltarski na morze Śródziemne, które oddziela Europę od Afryki, i płynąc z zachodu na wschód, a zatrzymując się w różnych miastach w Hiszpanji, we Włoszech i Grecji, dopłynie wreszcie do dawnej stolicy Turcji, Konstantynopola. W mieście tem ma się odbyć w lipcu wystawa wyrobów polskich, aby pokazać Turkom co mogą nabywać w Polsce. Okręt «Lwów» zawiezie różne okazy na tę wystawę do Konstantynopola.

BUDŻET W KWIEŃNIU ZOSTANIE SYTUACJI ZUPEŁNIE WYRÓWNANY

Warszawa. — Finansowa sytuacja w Polsce o tyle się już poprawiła, że dochody i wydatki po raz pierwszy od niepodległości Polski kompletnie się wyrównają w miesiącu kwietniu, jak o tym poinformował Sejm polski premier Grabski, który równocześnie sprawuje urząd ministra finansów.

Premier Grabski oświadczył przedstawicielowi Stanów Zjednoczonych, iż otrzymał instrukcję, że ma się porozumieć z rządem Stanów Zjednoczonych co do spłacania długu amerykańskiego ratami i że pierwszą ratę w sumie 500,000 dolarów jest Polska gotowa zapłacić niezwłocznie.

ŚLAZACY DO SZEREGÓW

Katowice, 18-go kwietnia. — Na murach miast Górnej Śląska ukazały się pierwsze w dziejach Śląska obwieszczenia o powołaniu Ślązaków do spisów poborowych do wojska polskiego. Wszystkie pisma podkreślają ten fakt zaznaczając, że dzień ten jest bardzo ważnym dniem w życiu narodowym Śląska.

(Przyp. Red. Ponieważ Niemcy w czasie plebiscytu głosił, że Polska potrzebuje Górnoślązaków do wojny, przeto Polska uchwała sejmowa zwolniła ich od poboru na 8 lat, lecz obecnie Górnoślązacy nie chcą korzystać już z tej ulgi)

EMIGRACJA NIEMCÓW Z POLSKI

Według Biura Wolffa, wychodziło obywateli niemieckich z Polski w czasie od 1-go

listopada 1911 do 1 listopada 1922 roku wyemigrowało do Niemiec z Polski 779 412 osób, razem więc 828 323 osoby. Z województwa śląskiego wyemigrowało do Niemiec ogółem 80,000 osób, natomiast ze Śląska Opolskiego do województwa śląskiego tylko 30 000 osób.

Z Brazylii.

Kurytyba.

P. TADEUSZ JACZEWSKI, po powrocie swoim do Warszawy objął posadę w polskim państwowym muzeum przyrodniczym, na Krakowskim Przedmieściu 26/28. W ostatnim liście z marca pisze o swoich wrażeniach w Polsce po dwuletniej nieobecności: «Polska zrobiła na mnie wrażenie bardzo dobre. Ze zdziwieniem i prawdziwą przyjemnością zauważyłem znaczny postęp we wszystkim, z czem się zetknąłem. Nie spodziewałem się tego zupełnie. Ogromnie wzmożył się ruch wydawniczy, naukowy i pedagogiczny. W zakładach naukowych poznaczono szereg inwestycji; odnowiono n. p. zupełnie części gmachów uniwersyteckich. Marka jest już od dłuższego czasu ustabilizowana, a wkrótce mają wyjść złote. Obok tego znaczący prąd do pracy twórczej i jakby pewne odświeżenie się od polityki. Nie słychać zupełnie rozmów na tematy polityczne ani też narzekania na warunki ekonomiczne. Wszystko to jest bardzo pocieszające...»

Również i w zakresie emigracji do Ameryki P. Jaczewski zajął stanowisko rozumne i rzeczowe i odpowiednie sfery objaśnił w tym względzie; zapewne i p. Szumowski poprze również jego wywody. Do jakiegokolwiek emigracji do Brazylii koniecznym jest bezwzględnie układać z rządem brazylijskim, by się nie powtórzyła obecne przykre przejścia, jakie spotykają kolonistów niemieckich.

DESZCZE, które już od kilku dni padają, położyły wreszcie koniec strasznej posuszy na wyzynie parańskiej. Znowu zjawia się woda w studniach i utracone ludzi ustało. Szkody jednak wyrządziła posusza wielkie; zwłaszcza milja ucierpiła bardzo, toteż cena jej wzrasta z dnia na dzień. Żegluga na Iguaçu również się już rozpoczęła. Lloyd Parański ogłasza już rozkład jazdy do Amazonas, São Matheus i União da Victoria.

LEKARZ JÓZEF FERENCZ

ogólnie znany ze swej długoletniej praktyki doktorskiej w Kurytybie, zmarł tu 17-go maja na chorobę płuc. Zmarły pochodził z Bukowiny, nazywanej spluwaczką Austrii (Spuckkasten von Oesterreich); mówił też biegle wielu językami, jak polskim, niemieckim, węgierskim, ruskim, rumuńskim i żydowskim żargonem. Osiał już przed 20 laty w Kurytybie i miał wielkie wzięcie u naszych kolonistów. Wykształcony na uniwersytetach we Wiedniu, Czerniowcach a zwłaszcza we Lwowie, wśród polskich uczonych, znał dobrze ducha i usposobienie naszych kolonistów. Wystawił klinikę na ulicy São Francisco, którą przed kilku laty nabył od niego dr. Mirosław Szeliński i obecnie wspaniale rozszerzył. S. p. Ferencz nękaną od kilku lat chorobą płuc usunął się w zacisze życia domowego. Zmarły należał w ostatnich latach do najbardziej bogatych ludzi w Paranie; mającego ducha przedsiębiorczości. Wykupił wiele wódospadów w Paranie, założył kilka fabryk i należał do różnych spółek; przed dwoma laty jeszcze założył fabrykę papieru w União da Victoria. Cały ten majątek

stawił. Został pochowany na cmentarzu ewangelickim.

ABRANCHES. Pożegnanie księdza proboszcza Józefa Górąla. Ksiądz Józef Górąla z Abranches, wyjeżdża dnia 28-go maja do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, by tam w towarzystwie brata swego księdza prałata Bolestawa Górąla, znanego redaktora wielkiego dziennika «Nowin Polskich» w Milwaukee, obchodzić swój 25-letni jubileusz święceń kapłańskich; równocześnie bowiem obaj bracia otrzymali święcenia. Z racji odjazdu na przeszło 3 miesiące, młodzież bursy Księdza Misjonarza i młodzieży uzupełniającej kursów nauczycielskich, zgotowała Księdzu Proboszczowi wraz z parafjanami piękne pożegnanie na daleką podróż, w niedzielę 18-go maja. Przyznać bowiem trzeba, że żadna sprawa oświatowa, narodowa czy dobroczynna nie jest nigdy księdzu Górąlowi obojętna. Pierwszy przemawiał p. Jan Szczepański, kierownik drukarni «Ludu», który księdzu Górąlowi jako pierwszemu redaktorowi «Ludu» złożył serdeczne życzenia jubileuszowe, życzenia szczęśliwej podróży i szczęśliwego powrotu. Imieniem młodzieży przemawiał p. Stanisław Bęben z kółka nauczycieli szkół chrześcijańskich, dziękując Księdzu Proboszczowi za gorliwie popieranie «Owiaty» i bursy. Leopold Jakubowski i Józef Choiński popożegnali Księdza Proboszcza imieniem parafji, pierwszy parafji Massaranduba — Guarany Mirim w której niedgdy pracował Ksiądz Górąla, a drugi, parafji Abranches. Życzenia przepłataną deklamacjami i śpiewami młodzieży. Z przejęciem i werwą odegrała młodzież bursy sztukę pedagogiczną pod tytułem: Kto kocha, ten karmi. Słuchacze nagrodzili młodych aktorów burzą oklasków. Znakomicie odegrali swe role: uczeń Pleniak rolę rozkapryśzonego synka, panna Maria Kłósówna rolę pobłażliwej matki, Józef Choiński rolę karzącego nauczyciela, a Roman Wachowicz rolę serdecznego przyjaciela. Ksiądz iasecki obecny redaktor «Ludu» złożył również serdeczne życzenia Księdzu Górąlowi imieniem Redakcji i imieniem parafji Abranches. Na zakończenie przemówił ksiądz proboszcza Górąla i podziękował w serdecznych słowach za to miłe przedstawienie młodzieży i za życzenia jubileuszowe tak parafji jak i gościom.

Rio de Janeiro.

PRZY LIDZE NARODÓW będzie Brazylię zastępował deputowany Mello Franco, którego izba deputowanych na to wyznaczyła. Dotychczasowy zastępca Brazylii Souza Dantas miał nieszczyśliwą rękę w stosunku do Polski i sprawę osadników niemieckich rozstrzygnął dla nas niepomysłnie. Mello Franco wyjedzie wnet do Europy.

OGROMNEGO WIELORYBA

przywlekl rybaży z kolonii Itapu do portu w Rio de Janeiro, gdzie go firmy Adroiti i Nielsen sprzedali za 700 milrejsów. Olbryzma tego znaleźli niezwygę w morzu przy wybrzeżach Brazylii.

SENATOR IBINEU MACHADO

broni i odgrza się. W razie wyrzucenia go ze senatu zapowiada wydanie pisma pod tytułem «Reação», w którym będzie bezwzględnie zwalczał politykę prezydenta Bernardesa. Nadto w liście otwartym, skierowanym do Soaresa prezydenta stanu Minas Geraes, żąda bezwzględnego uznania swego wyboru na senatora dystryktu federalnego. Nawet tu i owdzie słychać pogłoski, że wąpił należałożyć przeciwnik do krzesła senatora dr. Mendes Tavares

KATECHIZM

RELIGII KATOLICKIEJ

dla użytku wiernych zamieszkałych w południowych prowincjach kościelnych Brazylii już wyszedł, przetłumaczony na język polski przez księdza misjonarza Józefa Górąla z Abranches, a zatwierdzony do użytku w szkołach i dla wiernych przez NAJPRZEW. KSIĘDZA BISKUPA JANA BRAGI Z KURYTYBY.

«Owiaty» wydają ten katechizm jako numer trzeci swoich wydawnictw, postępując w myśl Ojca świętego Piusa XI, który obecnie cały świat «atłuk gorąco» w celu do gruntownej nauki katechizmu, aby powstrzymać okropne zepsucie ogarniające po wojnie wszechświat. W tej młodej pokolecie, i u nas tu w Brazylii Paranie państwo przetłumaczyło wprost niewiadomość religijną, a za nią idzie zanik wiary i dobrych obyczajów.

Rodacy-Kolonisci! Zważcie wy, co życie wrozprzeczeniu a kapłani do was dotrzeć nie mogą — ratujcie dzieci w szkodliwej niewiarze i zdezorientowaniu! Uciecie ich katechizm! A wy Kolonisci, którzy macie i utrzymujecie szkoły, a kłau do nich dojechać lub przybywać częściej nie możecie, zmuszcie bezwzględnie nauczyciela do nauczenia religji z katechizmu. POSTĄPCIE TAK JAK W POLSCE, gdzie na podstawie konstytucji nie może istnieć szkoła bez nauki religji. Skądże już raz z katedrą socjalistycznym tak w Polsce skądżeż, że szkoła jest świecka, a nauka religji do księży należy, skoro tych księży jest i w Polsce mało, a u nas tu jeszcze mniej.

Przekleci rodzice! co nauczą dziecko grzeszyć a nie nauczą go, jak się ma z grzechów poprawić, a nie nauczą go modlitwy i paciera. Zmuszcie nauczyciela do nauczenia dzieci klątwy a nie: nauką go modlitwy i paciera. Zmuszcie nauczyciela do nauczenia «Owiaty» uzupełnił katechizm «dodatkiem» najważniejszych modlitw i pieśni kościelnych, tak, że katechizm ten może zastąpić dla dzieci i katechizm do nabożeństwa, liczący 170 stron. Choć każdy dodatek składający się z czterech tomów dobiega do każdego katechizmu narodowe hymny polskie i brazylijskie.

Katechizm ten można zamawiać u Księdza Proboszcza, u S. J. Nauczycielek, wreszcie u agentów «Ludu» i «Przyjacela Rodziny». Można także po ten katechizm napisać do «Owiaty» — Curityba — Parania — Caixa postal 155. Należy tu za jeden egzemplarz lub kilka egzemplarzy wznosić przeświadczenia w markach (selach) pocztowych. Cena za jeden egzemplarz oprawny wynosi 1\$500 z przesyłką, za tuzin 15\$000 z przesyłką. — Do nabycia są tylko egzemplarze oprawne.

będzie żył 3 dni po odrzuceniu dr. Irineu Mechado. Sprawa uznania poszłaż nieco w odwłokę.

Rio Grande do Sul.

Z kolonii polskiej Guarany Rio Grande do Sul donoszą nam, że na linii Harmonji nad rzeką Ijuhy powstała druga szkoła im. św. Antoniego. Nauka rozpoczęła się 1-go kwietnia b. r. a uczy Jan Straub. Uroczyste otwarcie szkoły nastąpić 13-go czerwca, w dzień św. Patrona. Prezesem Towarzystwa szkolnego został Tomasz Strzelecki, a członków jest przeszło trzydziestu. Szczęść im Boże w tak zbożnej pracy. Zaznaczyć trzeba, że jest to już 17 ta szkoła polska w Guarany, z czego poznać można, że życie polskie się tu rozwija. Na linii Bom Jardim staraniem Kółka Młodzieży, przy pomocy starszych kolonistów, powstała myśl utworzenia własnej orkiestry. Pieniądze znalazły się przędki, a za nie kupiono 11 instrumentów, na których młodzież tamtejsza ćwici się od rana do wieczora.

Papierosy «VEADO» Y O R K mieszana
Papierosy «VEADO», New York mieszana
Papierosy «VEADO» Lotus Mieszana delikatna
Papierosy «VEADO» LA REINE mieszana specjalna

Ze swiata.

Anglja.

W TRUMNIE NA MONT BLANC. O niezwykłym zaiste wypadku donoszą pisma angielskie: Oto pewien Anglik, namiętny turysta, nie mogąc za życia osiągnąć szczytu Mont Blanc, postanowił jednak dojść do swego celu choćby po śmierci i oto w testamentie swoim polecił, aby jego trumnę zaniesiono na szczyt Mont Blancu. Spadkobiercy zagorzałego turysty spełnili jego ostatnią wolę i śmiertelnie szczątki w trumnę znalazły się przecież na szczycie Mont Blanc.

OCUJĄ SIĘ KIEPĄ URZESZNA RĘKĘ

Locust Grove, Georgia. — Trzymając odcięta rękę Herbert Little, liczący lat 17, wpadł do swego domu z bu-

chającą krwią i powiedział, że dokonał amputacji zgodnie z nakazem biblii: «Jeśli twoja ręka prawa grzeszy, utnij ją».

Młodzieniaszek ten, powiadając jego rodzice, zawsze chodził samotnie i brał biblię ze sobą.

W czasie opatrywania jego rany młodzieniec powiedział, że wcale nie żałuje swego czynu, oświadczył, że postąpił tak, jak biblia nakazuje. Powiada on, że nakaz ten biblii jest stosuje się literalnie do niego samego, więc go wypełnił. Ręka jego prawie całkowicie została odcięta od ciała udzieniem siekiery.

Czechosłowacja.

«CZAROWNICA» MORDERCZYŃI BĘDZIE UDUSZONA. Uznana winną nakłonienia szluka czarodziejką swojego mężyna do zamordowania jej męża i do popełnienia samobójstwa, piękna hrabina Hilda Hanika, została skazana na śmierć przez uduszenie na publicznym miejscu w Bernie. Po ogłoszeniu wyroku tłum zaatakował bramę więzienną, usiłując zrywać «czarownicę».

Austria.

WIELKA LICZBA ZEBRAKÓW W WIEDNIU. Wiedeń. — Liczba zbrazków w Wiedniu ogromnie wzrosła w ubiegłym roku. Nietylko widzi się zbrzących byłych żołnierzy przed kościołami i omentarzami, lecz nawet w kawiarniach stołoy kraju.

ZWŁOKI DZIECKA — PIŁKA.

Przed kilkoma tygodniami, chłopcy znaleźli na jednej z ulic Wiednia okragły pakiet, zawinięty w egzemplarz gazety, «Neues Wiener Journal», z dnia 23-go marca roku bieżącego. Chłopcy użyli tego pakietu, jako piłki i zaczęli go nogami podrzucac. Naraz z przerażeniem ujrzeli wylaniającą się z pakietu głowę dziecka. Sprawdzono policję, która po całkowitem otwarciu pakietu stwierdziła, iż zawierał on zwłoki noworodka.

Grecja.

Ateny. — Republika grecka nazywał się będzie Halliniki. Polityka tak jak najstarsza republika ateńska. Uchodzący z Azji Mniojezej i z Tracji ode-

DR. GARCIANO DE OLIVEIRA
Operator-akuszer
Leczy masażem elektrycznym, reumatyzm, neuralgię itp. Badania, uszy i gardło.
Przy ulicy Avenida Luiz Xavier nad sklepem AVENIDA — Telefon 755.

Pomnik Siewcy Polskiego.

Odlew brązowy «Siewcy» przybył w dniu 19-go maja do portu w Paranaguá, o czym p. Kasprowicz, ruchliwy i zapobiegliwy skarbnik komitetu, otrzymał już zawiadomienie.
Krytyka artystów rioskich wyraża się z uznaniem o wykonaniu pomnika. Artysty tej miary, jak p. Visconti, słynny malarz włoski, który długie lata przebywał i kształcił się w Paryżu i p. Corrêa Lima, jeden z najlepszych rzeźbiarzy w Rio de Janeiro, wykształcony na sztuce włoskiej pochwalają pomysł i wykonanie «Siewcy».
W sprawie ustawienia pomnika, umieszczenia tablicy i napisu, tudzież samego dnia odsłonięcia, odbędzie się posiedzenie komitetu u p. doktora M. Szelińskiego w czwartek dnia 22 maja w godzinie 7-ej i pół wieczorem.

grali podczas plebiscytu rolę decydującą, gdyż prawie wszyscy głosowali za republiką. Liczba ich głosów oceniana jest na 200 tysięcy. Powodzenie idei republikańskiej w Peloponezie uważamy za ostatnią ostateczną, przeszło wszelkie oczekiwania, gdyż 40 proc. tamtejszej ludności głosowało za republiką. W najbliższej przyszłości ma być ogłoszona ogólna amnestja.

Ateny. — Ze wszystkich prowincyj nadeszły już wyniki plebiscytu. Przeciwnie wypowiedziało się 70 proc. głosujących za republiką. Royalści uzyskali większość tylko w kilku okręgach na Peloponezie i w Grecji kontynentalnej. Tealia głosowała jednogłośnie za republiką, Macedonja zaś w większości głosów za republiką. W Atenach i Pirusie głosowało 75 proc. za republiką. Prasa oraz opinja publiczna, witając z zadowoleniem zwycięstwo republiki, wypowiada nadzieję, że zwycięstwo to będzie początkiem nowej ery Grecji i doprowadzi do gospodarczej odbudowy państwa.

St. Zjednoczone

UMARZŁ Z PRZERAŻENIA.
New York. — Antonio Sero, który wraz z innymi robotnikami pracował w kamieniołomach w Tuckahoe ujrzał jak obrzynani kamień zsunął się z góry i zaczął staczać się w jego kierunku.
Sero krzyknął i rzucił się do ucieczki, gdy nagle potknął się i upadł twarzą do ziemi. Kamień stoczył się po jego prawej nodze. Robotnicy spieszyli natychmiast do niego, ale Sero już nie żył.

Koronar Fitzgerald powieścił, że jakkolwiek noga została zdruzgotana, lecz to nie było główną przyczyną śmierci. Atak serca jakiegoś rodzaju z przerażenia był właściwą przyczyną zgonu.

RESPONDENCJE.

Relojanowo, (Rio Grande do Sul). Linja Ewarista Teixeira, 5 marca 1924 roku.
Przeznaczony przez zarząd Towarzystwa Białego Orła, przybył Ksiądz Proboszcz Łukowski w towarzystwie skarbnika Michała Sobierajskiego, przybył w celu przejęcia przez p. Proboszcza i liczne, arcykolegów.
W szkole śpiewała pieśń polską i zabawa zebrań zrzęcała. Ksiądz Proboszcz przemówił tak serdecznie do zebranych Rodaków, że zarząd złożono około dwustu miljonów na poświęcenie sali szkolnej w niedokończonym jeszcze nowym budynku Towarzystwa.
Ma tam być przybudowany pokój na ołtarz, aby starzy i młodzi od czasu do czasu mogli być na Mszy świętej. Sporo gospodarzy oświadczyło do Towarzystwa wpięto się do tego aby gdy będzie msza św., nieporuszać drzwi.
Sekretarz Towarzystwa Białego Orła i nauczyciel szkoły.
Aleksander Rykaczewski.

wił tak serdecznie do zebranych Rodaków, że zarząd złożono około dwustu miljonów na poświęcenie sali szkolnej w niedokończonym jeszcze nowym budynku Towarzystwa.
Ma tam być przybudowany pokój na ołtarz, aby starzy i młodzi od czasu do czasu mogli być na Mszy świętej. Sporo gospodarzy oświadczyło do Towarzystwa wpięto się do tego aby gdy będzie msza św., nieporuszać drzwi.
Sekretarz Towarzystwa Białego Orła i nauczyciel szkoły.
Aleksander Rykaczewski.

Wrażenia z podróży po Santa Catharinie.

Szkola wędrowna.
Na ostatnim zjeździe „Oświaty” dnia 13-go stycznia b. r. uchwalono stworzyć przy tymże związku tak zwaną **szkołę wędrowną**, która przemieszczałaby się z miejsca na miejsce, czyli z kolonii na kolonię i nauczyłaby dzieci najelementarniejszych zasad nauki czytania i pisania, przysposabiając tem samem mieszkańcom kolonii, nie posiadającej szkół, potrzebę tejże. Głównym celem szkoły wędrownej byłoby więc przypominanie rodzicom polskim obowiązków oświatowo-wychowawczych względem swych dzieci, wzrastających na w polidzie bez szkoły i nauki. Drugim, nie mniej ważnym celem, miało być bezpośrednie zapoznanie się z zarządami „Oświaty z koloniami, a zwłaszcza z towarzyszami i szkołami polskimi, należącymi do tegoż związku.
Na polecenie zarządu „Oświaty” objeżdżam z dniem 17-go stycznia b. r. obowiązkami nauczyciela wyżej wspomianej szkoły wędrownej, przyczem wyznaczono mi jako pierwsze pole działania kolonie polskie, położone na północy stanu Santa Catharina.

Rio Vermelho.
Jako centrum działalności wzbrosił się kolonja polska Rio Vermelho, która w rzeczywistości do niedawna jeszcze była centrum dla polskich kolonji: Rio Natal, Bates, Taromá, Avet-quinha, Fragoza i t. d.
Po zwołaniu wiecu rodzicielskiego do szkoły riowermelskiej, na dzień 20-go stycznia b. r., na którym wobec małej liczby kolonistów polskich wyjaśniono cele i znaczenie szkoły wędrownej, chcąc ją ich do zapisywania dzieci, — otworzyłem dnia następnego z pozwoleniem towarzystwa szkołę i czekałem wpisów.
W pierwszych dniach zjawili się zaledwie kilkoro dzieci, gdyż wskutek nieporozumień kolonijscy z uprzedzeniem odnosił się do szkoły. Lecz wkrótce uprzedzenie to zniknęło, latwie nabywali zaufania do szkoły i zapisywali coraz chętniej swoje dzieci, tak iż po upływie dwóch tygodni zapisanych było 30 dzieci. Teraz rozpoczęła się prawdziwa nauka czytania, pisania i rachunków, która potrwała z małymi przerwami aż do 30-go marca b. r. Wykłady odbywały się za pomocą „**Obrazowej nauki czytania i pisania Promyka**” i ćwiczeń w polskiem piśmie Suchowiańska. Dzieci uczyły się naogół bardzo chętnie i przychodziły regularnie do szkoły mimo wielkiej nieraz odległości.
Ale i rodzice nauczyli się cenić szkołę jako ważny czynnik wychowawczy i przychodziłi naradzać się nad utrzymaniem nadal szkoły jako rzeczy tak pożytecznej dla kolonji.
C. d. u.

BACZNOŚĆ RODACY!
W nocy z 8-go na 9-go maja zgineł z mej portery 1 koń biały 5 lat stary, grzywa strzyżona z czarnym odcieniem i ogon ciemny, bez marki. Klacz biała 9 lat grzywa strzyżona, marki nie ma. Koń nie był kuty, klacz ma jeszcze gwóźdź od podków w kopytach. Były kupione przed miesiącem od p. Fr. Bujarskiego w Canoinhas. Mam nadzieję, że Szanowni Rodacy dopomogą mi do odnalezienia koni, odsłaneć wynagrodzę.
Ludwik Szczerbowski
Tres Barras — Santa Catharina

WARSZAWA 14-go MAJA.
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

MOSKWA 16-go MAJA.
Poseł rosyjski we Warszawie otrzymał odpowiedź od polskiego ministra spraw zagranicznych na notę Czicherina w sprawie ucisku mniejszości narodowych na wschodnich granicach Polski. Zdaje się, że rząd polski niema pojęcia o takiej i grzeczności politycznej, jakoteż nie rozchodzi mu się o nawiązanie lepszych stosunków z Rosją. Nota trzymana w tonie wyniosłym, nie różni się w niczem od dawnych not, które wymieniano między Warszawą a Moskwą. Gabinet polski nazywa przedstawienia sowietów bezczelnym wtrąceniem się we wewnętrzne sprawy Polski a przypuszczenie, jakoby Polska gwałciła traktat ryski odpięra jako niezem nieuzasadniony zarzut.
(Przyp. Red. Z tego telegramu rosyjskiego widać, że Polska zdobyła się na ton energiczny wobec żydowskich władców Rosji bolszewickiej.)

BERLIN 15-go MAJA.
Wedle telegramu z Gliwic na niemieckim Górnym Śląsku wybuchł w kopalniach i hutach żelaznych strajk generalny, (którym kierują komuniści prawie wyłącznie wybrani tam przez robotników na posłów do parlamentu niemieckiego Przyp. Red.)

RZYM, 15-go MAJA.
Odbywa się tu wielka konferencja emigracyjna w obecności 59 przedstawicieli różnych krajów. Przemawiał sam Mussolini, prezydent włoskich ministrów. W mowie swej stwierdził, że na emigrację nie można patrzeć tylko z punktu handlowego i gospodarczego, lecz i z punktu wyższego i szlachetniejszego, bo emigracja ma dokonać zbliżenia duchowego narodów. Przedstawiciel Argentyny, a zwłaszcza Brazylji pan James Darcy, okazują bardzo przychylnie usposobienie wobec żądań i dążeń konferencji emigracyjnej.

MOSKWA 17-go MAJA.
Rozstrzelano tu 11 zakładników turkistańskich (Sartów) z rozkazu sowietów jako odwet za bunt przeciw sowietom i wymordowanie bolszewików w Chiwie, Bocharze i w dalszym Turkestanie.

BERLIN, 17-go MAJA.
W nadreńskim zagłębiu węglowem wybuchł wielki strajk generalny, kierowany przez komunistów. Robotnicy żądają nawet tu i owdzie urzędzenia fabryczne i kolejowe.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

UWAGA!!!
Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżki, medały oraz lichtarze księcznie co dopiero nadeszły w wielkim wyborze!
Drukarnia introligatornia i fabryka pieczętek gumowych
Cezar Schulz
Ul. Barão do Serro Azul 12 14
Kurytyba — Paraná.

MOSKWA 16-go MAJA.
Poseł rosyjski we Warszawie otrzymał odpowiedź od polskiego ministra spraw zagranicznych na notę Czicherina w sprawie ucisku mniejszości narodowych na wschodnich granicach Polski. Zdaje się, że rząd polski niema pojęcia o takiej i grzeczności politycznej, jakoteż nie rozchodzi mu się o nawiązanie lepszych stosunków z Rosją. Nota trzymana w tonie wyniosłym, nie różni się w niczem od dawnych not, które wymieniano między Warszawą a Moskwą. Gabinet polski nazywa przedstawienia sowietów bezczelnym wtrąceniem się we wewnętrzne sprawy Polski a przypuszczenie, jakoby Polska gwałciła traktat ryski odpięra jako niezem nieuzasadniony zarzut.
(Przyp. Red. Z tego telegramu rosyjskiego widać, że Polska zdobyła się na ton energiczny wobec żydowskich władców Rosji bolszewickiej.)

BERLIN 15-go MAJA.
Wedle telegramu z Gliwic na niemieckim Górnym Śląsku wybuchł w kopalniach i hutach żelaznych strajk generalny, (którym kierują komuniści prawie wyłącznie wybrani tam przez robotników na posłów do parlamentu niemieckiego Przyp. Red.)

RZYM, 15-go MAJA.
Odbywa się tu wielka konferencja emigracyjna w obecności 59 przedstawicieli różnych krajów. Przemawiał sam Mussolini, prezydent włoskich ministrów. W mowie swej stwierdził, że na emigrację nie można patrzeć tylko z punktu handlowego i gospodarczego, lecz i z punktu wyższego i szlachetniejszego, bo emigracja ma dokonać zbliżenia duchowego narodów. Przedstawiciel Argentyny, a zwłaszcza Brazylji pan James Darcy, okazują bardzo przychylnie usposobienie wobec żądań i dążeń konferencji emigracyjnej.

MOSKWA 17-go MAJA.
Rozstrzelano tu 11 zakładników turkistańskich (Sartów) z rozkazu sowietów jako odwet za bunt przeciw sowietom i wymordowanie bolszewików w Chiwie, Bocharze i w dalszym Turkestanie.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

UWAGA!!!
Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżki, medały oraz lichtarze księcznie co dopiero nadeszły w wielkim wyborze!
Drukarnia introligatornia i fabryka pieczętek gumowych
Cezar Schulz
Ul. Barão do Serro Azul 12 14
Kurytyba — Paraná.

MOSKWA 16-go MAJA.
Poseł rosyjski we Warszawie otrzymał odpowiedź od polskiego ministra spraw zagranicznych na notę Czicherina w sprawie ucisku mniejszości narodowych na wschodnich granicach Polski. Zdaje się, że rząd polski niema pojęcia o takiej i grzeczności politycznej, jakoteż nie rozchodzi mu się o nawiązanie lepszych stosunków z Rosją. Nota trzymana w tonie wyniosłym, nie różni się w niczem od dawnych not, które wymieniano między Warszawą a Moskwą. Gabinet polski nazywa przedstawienia sowietów bezczelnym wtrąceniem się we wewnętrzne sprawy Polski a przypuszczenie, jakoby Polska gwałciła traktat ryski odpięra jako niezem nieuzasadniony zarzut.
(Przyp. Red. Z tego telegramu rosyjskiego widać, że Polska zdobyła się na ton energiczny wobec żydowskich władców Rosji bolszewickiej.)

BERLIN 15-go MAJA.
Wedle telegramu z Gliwic na niemieckim Górnym Śląsku wybuchł w kopalniach i hutach żelaznych strajk generalny, (którym kierują komuniści prawie wyłącznie wybrani tam przez robotników na posłów do parlamentu niemieckiego Przyp. Red.)

RZYM, 15-go MAJA.
Odbywa się tu wielka konferencja emigracyjna w obecności 59 przedstawicieli różnych krajów. Przemawiał sam Mussolini, prezydent włoskich ministrów. W mowie swej stwierdził, że na emigrację nie można patrzeć tylko z punktu handlowego i gospodarczego, lecz i z punktu wyższego i szlachetniejszego, bo emigracja ma dokonać zbliżenia duchowego narodów. Przedstawiciel Argentyny, a zwłaszcza Brazylji pan James Darcy, okazują bardzo przychylnie usposobienie wobec żądań i dążeń konferencji emigracyjnej.

MOSKWA 17-go MAJA.
Rozstrzelano tu 11 zakładników turkistańskich (Sartów) z rozkazu sowietów jako odwet za bunt przeciw sowietom i wymordowanie bolszewików w Chiwie, Bocharze i w dalszym Turkestanie.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

WARSZAWA 14-go MAJA
Rząd polski otrzymał od rządu niemieckiego notę, w której Niemcy wyrażają swą obawę, że urzędy niższe nie wykonują przepisów wydanych przez wojewodę śląskiego (?) odnośnie do spraw niemieckich. Na notę tę odpowiedział rząd polski, że dotychczas nie stwierdzono ani jednego wypadku, któryby upoważniał Niemcy do interwencji w tej sprawie i z tego powodu nie potrzeba się wdawać w dyskusję polityczną. Skądinąd nie stwierdzono, by z tego powodu ktokolwiek na G. Śląsku poniósł szkodę materialną lub obrażenia osobiste.

DOBRE I TANIE PIECZYWO W PIEKARNI

Padaria Reforma
Piloa i uprzejma obsługa! — Zakup i sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wymieni się towar na produkty krajowe.
Ignacy Habith.
CURITYBA, DR. CANDIDO DE ABREU N. 64.

Fabryka Cukierków „AURORA”
JÓZEFA KULI
Wyrobiamy cukierki w najlepszych stan-kach i karmelki o smaku w papier (bal-las) we wszystkich odmianach
Ulica Martin Affonso N. 16
CURITYBA, PARANA, BRASIL

„A NACIONAL”
Loterja Narodowa
Anonimowe towarzystwo loteryjne — Ciągnięcie losów odbywa się pod dozorem publicznym.
W SRODĘ — NAJGŁÓWNIJSZA WYGRANA
20:000\$000
80-90 procent idziena wygrane losy

FAZENDA SANTA HELENA
Municipio da Reserva — Paraná
Kompanja kolonizacyjna Marcondes Przemysłu i Handlu rozporządza wielkimi terenami, które wynajmuje lub oddaje do uprawy na party, stosownie do umowy. Uprawiać można baweinę i różne produkty rolne
Blizszych informacji udziela zarządca tejże fazendy, rezydujący w Reserva Francisco Villaneva; lub biuro centralne tejże kompanji w São Paulo przy ulicy rua da Conceição N 78; lub w Kurytybie przy ulicy 13 de Maio N. 18.
Caixa Postal 341 — Kurytyba — Paraná.

CERTAN
Certan jest najlepszym lekarstwem przeciw plukwom, ich nasieniu; jakoteż przeciw robactwu u bydła rogatego, koni, świń innych z zwierząt domowych.
Jak się używa Certanu.
Używa się tylko rozcieńczonego we wodzie. Jedna butelka 50 gramowa na litr wody. Przy nacieraniu trzeba bydła oczy nakryć, bo certan pali. Certanu nie rozcieńczonego jest niebezpiecznie trzymać w pobliżu ognia, wszelkie wyjątki, nia używania Certanu są w numerach 21, 22, 23 i 24 „Ludu” z roku 1921.
Certan jest do nabycia u **CARLOS LUHM** — Rua Riochuelo N 25 — CURITYBA — PARANA.
Osobiscie można nabyć Certan także w Redakcji „Ludu”.

Nawozy.
Polecam rolnikom po cenach najniższych sztuczne nawozy uznane za najlepsze dla roli pod uprawę młjki, kartofli, fiżonu i t. p.
DO NABYCIA u **Luiz Rose**
Rua Jose Bonifacio N. 8. (dawniej rua Fechada)
Kurytyba — Parana

Ziemia.
CHCIECIE NABYC ZIEMIĘ, LASY, HERWALE, STEPY LUB DOBRĄ DO SADZENIA.
Udajcie się do **Biura sprzedaży** przy ulicy Pedro Ivo Nr. 25 (blisko pałacu prezydenta), po informację, to nie Was nie będzie kosztowało, a dowiecie się, gdzie sprzedają dobre i tanie grunta
Adres dla listów:
Sociedade Commercial Limitada
CAIXA POSTAL 2 CURITYBA

DLA POLAKOW!
Najlepsza Kawa „IGUASSU”
Adres: JOÃO KOWALCZUK — SÃO JOSE DOS PINHAES — PARANA

Księgarnie, papierniarstwo, drukarnie

CASA DE NOVIDADES
Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66

Empresa Graphica Paranaense
Placido e Silva & Cia Ltda.
Papiery wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletrystyczne. Wykonuje się każda robota drukarska. — Przy ulicy 15 de Novembro N 53. Adres telegraficzny: »Gazeta« — Caixa Postal R

Livraria Mundial
Pierwszorządzący zakład drukarski, introligatornia, lmiarnia i fabrykacja książek handlowych. W wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 52.

LEKARZE.
Dr. Carlos Moreira
Klinika medyczno-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORIUM: Ulica Marechal Floriano N. 19. — Rezydencja: Ulica Visconde de Nacar N 85. — Telefon 388.

Dr. Carlos Iekler
Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Przyjmuje od 8-9 i od 2-4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola
Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godziny po południu. — Telefon 161 080

Dr. Francisco Franko
Przyjmuje od 3-5 do 5-7 po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 6. — Rezydencja: Ulica Comendador Araujo N 74. 01

Dr. Guieros
Specjalność: Syfilis i choroby pęcherza, przyjmuje od 1-4 do 4-tej południu przy ulicy Garibaldi N 100. 057

Dr. Isaacson
Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiece i pęcherza. Konsultorium: Apteka Internacional przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N. 62. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 661. 08

Dr. Mendes de Araujo
Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. — Przyjmuje od 3-5 do 5-7 po południu. Konsultorium: Apteka Miterwa — Plac Tiradentes. 05

Dr. Rudolf Warnecke
Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centrali instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 5 gdzie przyjmuje od 10-11 do 11-12 i pół zrana. 07

Dr. Saldanha Sobrinho
Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismutholodina. Leczy choroby nerwowe i natógowe, jak alkoholizm sugerstją. Konsultorium: Ulica S. Francisco N 54 — Apteka Moderna. — Rezydencja: Róg Saldanha Marinho i Ermelino de Leão.

Dr. Torres Netto
Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 8-tej do 10-tej i od 15-tej do 17-tej. — Konsultorium i rezydencja: Plac Tiradentes N 54-a (obok apteki Stallfeld). 06

London & Brasilien Bank Ltd.

Założony w roku 1862.
Centrala: Londres 7 tokenhouse Yard E. C.
Sucursal: Paris 5 Rue Scribe.
Rio de Janeiro: 19, Rua da Alfandega.
Bankierzy w Londynie: Glyn, Mills, Currie, Holf & Co.
Kapitał w 150,000 akcjach po Lb. 20. 3,000,000 lib.
zrealizowany 1,500,000 „
rezewowy 1,500,000 „
Filje: Lizbona, Porto, Manaoas, Pará, Ceara, Pernambuco, Bahia, Santos, S. Paulo, Curitiba, Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Pelotas, Montevideo, Buenos Aires, Rosario de Santa Fe, Paris, New York.
Agencja w Manchester, 36 Charlotte Street.
Przyjmuje pieniądze w depozyt na czas określony. Korespondencja z całym światem cywilizowanym

Adres: BIURO I DEPOZYT przy ulicy 15 de Novembro 114 MEYN SOLI I CUKRU Plac Euphasio Correia N 10

Hurtownia spożywczych towarów i drób-żgów, importowanych wprost.

SEILER & COMP.

Adres: pocztowy Caixa postal 88 Adres telegraficzny »SEILER« Cod.: Ribeiro e Borges

Agencja generalna na Parana ANGLIO-MEXICAN PETROLEUM COMPANY LIMITED

Curityba — Paraná — Brazil

CHARUTARIA E CASA DE SECCOS E MOLHADOS
JOSE KOERBEL — Importuje wprost.
Zawsze ma na składzie wszystko co wchodzi w zakres materiałów spożywczych. Wielki wybór: cygaretek, fajek tutejszych i zagranicznych, torbiki na tytoń, wszystko potrzebne dla palących. Skład znanych cygar bahijskich jak: Suerdich & Cia, Stender, Danneman, Costa, Ferreira & Penna; M. Seaman & Cia. Ulica JOSE BONIFACIO N. 14.

„A NACIONAL“

Towarzystwo Anonimowe Loteryjne zatwierdzone i Fikalizowane przez Rząd Federalny. — Centrala: Plac Tiradentes N 24. Caixa Postal 286. Adres telegraficzny »S A A «.
Ciągnięcie codziennie wobec publiczności i lista rządowego o godzinie 4-tej po południu. Cena każdego biletu 1\$000. Kupujcie bilety, ponieważ możecie codziennie o 4-tej godzinie wygrać wielki los, wylosowany w waszej obecności.

Dr. Virmond Lima
Akuszerka i operacja. Konsultorium: Ulica 1 de Março N 17. Przyjmuje od 2-3 i pół do 4-tej i pół g. dziny po południu. Rezydencja: Ulica Dr. Muricy N 129 — Telefon N 123. 081

Dentystyci:

Anna Armeliano Glück
Ulica Ebano Pereira N. 43. 012

HUMBERTO PIMENTEL
Ulica Ebano Pereira N. 11. 011

JACEK DROMLEWICZ
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w złocie i kauczuku. Płombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorządna. CENY PRZYSTEPNE.
Curityba — Rua Riachuelo N. 8

JOAO B. MARTINS
ULICA MARECHAL FLORIANO N. 102
Przyjmuje o każdej godzinie. 018

JULIO MOREIRA
Plac Carlos Gomes N 27. 079

LEAO MOCELLIN
Przyjmuje od 8-mej do 11-iej i od 1-iej do 5-tej godziny.
PLAC TIRADENTES N. 10. 011

AKUSZRKI

Berta Huebel Scharf
Ulica Barão do Rio Branco N 19 — Telefon 612. Można wzywać o każdej porze dnia i nocy. 016

osa Zimmermann
Batel N 40.

Pharmacia Aurora (apteka polska)
J. Ma z ura przy ulicy Aquidabam N 62 029

ADWOKACI

Dr. Azevedo Macedo i Dr. Macedo Filho.
Biuro: Plac Tiradentes N. 17 025

Dr. Angelo Guarinello
Prowadzi wszelkie sprawy cywilne, handlowe, kryminalne oraz sierot, w każdej miejscowości stanu Parany i Santa Catarina. Koszt za góry płatne.
Biuro: Av. Vicente Machado N. 20. 078

Dr. Benjamin Lins
Biuro: Conselheiro Barradas N. 181 063

David Silveira da Mota
Drugie biuro reentalne Sierot i Inwentarzy. Przy ulicy Marechal Floriano Peloto N 2-a. 042

Dr. Gastão Faria
Biuro: Plac Ozeiro N 49. — Telefon 628 042

Dr. Hugo Antonio de Barros
Biuro: Ulica Buenos Ayres N 15 — Telefon N 666. 080

Dr. Ulysses Vieira
Biuro: Ulica Rio Branco N 80 — Telefon 376. 020

La Saison

PANI NAWOLAR
Eleganckie kapelusze dla pań i dzieci. Formy, przebrań, pióra i kwiaty. Reformowanie wszelkich kapeluszy po cenach niskich przy ulicy 15 de Novembro N 81. — Telefon N 478. 054

ZIEMIA NA SPRZEDAŻ!

Mam na sprzedaż dwaście tysięcy akrów ziemi faszynalno i do sadzenia. Ziemia ta leży w miejscowości Bón Ventura, a jest tak dobra, że drugiej takiej w całej Paranie nie znajdziecie. Niema na niej żadnej hipoteki; nawet sądowicie ziemia ta jest całkowicie legalizowana do sprzedaży. Cena za jeden akier wynosi 75\$000 (siedemdziesiąt pięć tysięcy) Faszyna jest oddzielony od ziemi do sadzenia.
Quatro Urbano (Bón Ventura) ma wymierzony 50 akrów, gdzie się zbudują kościół i szkoła i t. d. Miejscowość ta jest oddalona od miasta Prudentópolis o 14 mil.
Stwierdzenie tego, co w niniejszym ogłoszeniu jest wyrażone, to jest jakość ziemi, jej sądowe zabezpieczenie, urodzajność, klimat, wodę, drogi, wszystko to można oglądać u mnie bezpłatnie w urzędowych dokumentach, sporządzonych w językach: brazylijskim, ukraińskim, niemieckim i polskim.
Zgłaszajcie się do:
João Mariano Starigradzki — Prudentópolis — Parana.

ASEKUROWACIENIA WYCIĘ
Radzimy wyłącznie tylko w EQUITA TIWIE, która ma swoją filję w Kurytybie przy ulicy 1 de Março N 4-A. Superintendent na Parana i Bankier na Kurytybie Benjamin Ferreira Leite.

POPEURIS

gent różnych firm. — Importuje papiery i przybory biurowe. — Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro N 39. — Adres telegraficzny „LUZO“ — Caixa Postal 308. 052

CASA SCHMIDT
Wyroby fajansowe, żelazna, szkła, a mu nicja, farby i oleje; wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy ect.
Plac Tiradentes N 3. 048

SAPATARIA SYRIA
Korzystajcie! Likwiduje się wielki wybór obuwia. — Ceny niesłychanie tanie. Plac Tiradentes (z prawej strony Katedry) N 10. 062

CASA JACOB
Jakóba Grinspunda
Fabryka mebli, materacy, kuder i płaszczu nieprzemakalnych. Posiada meble nowe i używane. — Sprzedaż na wyplaty. Przy ulicy 1 de Março N 18 — Telefon N 359 041

PIENIADZE.
Wypożyczają się na mały procent pod hipotekę lub pod gwarancję bonusów i apolis. Kupuje się i sprzedaje domy, ziemię i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N 38. 028

CASA PRATT
Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registador“ — Przy ulicy 15 de Novembro N 66-a. 032

HOTEL CURITYBANO
Ventura Pereira de Souza & Cia
W centrum miasta; tramwaj przy drzwiach na wszystkie strony miasta. — Pokoje stołowanie porządne. — Wina nacionalne i zagraniczne. — Posyła się obiady do domów. — Przy ulicy 1 de Março N 7 U waga: Ten hotel wyłącznie dla rodzin!

CASA INDIAN
Jana Prosdocima
OFICyna MECHANICZNA
Zawsze ma na składzie rowery i wszystkie dodatki. Przy ULICY BARÃO DO SERRO AZUL N 3. 021

PISANIA NA MASZYNI uczy ELISA CONSTANTINA ROCHA przy ulicy COMMENDADOR ARAUJO N 52. Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty do przepisywania na maszynie. 038

PRAKTYCZNA SZKOŁA HAN-DLOWA
przy ulicy Dr. Muricy N 103 (na piętrowym) dla BUCHALTERÓW I KORESPONDENTÓW. Cały kurs trwa 15 miesięcy. W skład którego wchodzi 4 biuro: bankowe, fabryczne, składów hurtownych, komisowe. Zapisywać się można zawsze

RODOLPHO JONSCHER
Skład obuwia, kapeluszy i drobniar gów.
Ulica Jose Bonifacio N. 8 a 064

HOTEL CENTRAL
Curityba — Rua Ebano Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA
GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE
Oddział dla rodziny
Otwarte całą noc.
Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
Mieszkanie i stol. za la carte, na miesiąc 250\$. Stołowanie się dla pańców sa-
codziennie z mieszkaniem miesięcznie 80\$000. bez mieszkania 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodziny!

Baczność.

Prawdziwie tanie ceny znajdziecie w składzie spożywczym.
LUCCA & Cia.
Wielki depozyt zboża i nacionalnego wina. Sprzedaż hurtowna i detaliczna.
Plac Coronel Eneas (da niej da Ordem Katedrą) N 7.

Dr. Zygmunt Gradowski
ADWOKAT

Po ukończeniu uniwersytetu, mam zaszczyt zawiadomić Stan. Kolonij Polskiej, że otworzyłem kancelię adwokacką i zajmuję wszelkie sprawy cywilne, kryminalne, spadkowe, rozwodowe i t. d.
BIURO I MIESZKANIE.
Praca Osorio N. 57. — Curityba.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ZEGLUGI
„Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi posiadającymi, które odbywają podróż ze Santos do Frarji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają 4 dyspozycje, kabiny 3-ciej klasy.
Podróż z Bordeaux Le Havre czyli La Pallice do Gdańska odbywa się po ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdańska statkami kompanji francuskiej »Transatlantique«: W ten sposób ukończe się różnych nadszyc, na które nie raz narazem nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.
NAJBILSZY ODJAZD DO EUROPY:
Z Santos Z Rio de Janeiro

„BELLE-ISLE“ 23-go Maja
„LUTETIA“ 30-go Maja 31-go Czerwca
„HOÉDIC“ 6-go „
„AURIGNY“ 15-go „
„MASILIA“ 27-go Czerwca 28-go „

Sprzedaz biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (biletów de chamada) zajątwia i bliższych informacji udziela
IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

ZA PIENIADZ DOSTANIESZ WSZYSTKO, LECZ ABY MIEĆ PIENIADZE TRZEBA OSZCZĘDZAĆ. OSZCZĘDNOŚĆ WZBOGACA. WENTYN OSZCZĘDZONY TO WENTYN ZAROBIONY!

Kto posiada pieniądze, powinien je włożyć w jakiś interes. Komu to nie jest możliwym, nie powinien przechowywać grosza w domu, gdyż jest to niebezpieczną i niepożyteczną rzeczą.
ZŁÓŻ ZATEM PIENIADZE TWOJE W MIEJSCU BEZPIECZNYM, CO PRZYNIESIE CI TYLKO POZYTEK.

Pieniądze w domu łatwo ulegają mogą niebezpieczeństwom nieprzewidywanym jak ogień, rabunek, zbitwienie, wycofanie przez Skarb lub bezwartościowość wskutek spadku waloty i t. p., więc złóż twój ciężko zarobiony grosz tam, gdzie jest pewnym i po jakimś czasie wskutek odsetek (procentu) się powiększa.

LECZ POWIERZ PIENIADZE TWOJE BANKOWI PEWNEMU, ZATWIERDZONEMU PRZEZ RZĄD FEDERALNY I UPOWAŻNIJONY DO PRZYJMOWANIA PUBLICZNYCH WKŁADEK OSZCZĘDNOŚCIOWYCH,

BANCO PELOTENSE

Zatwierdzony przez Rząd Federalny jako jedna z najpewniejszych instytucji kredytowych i upowazniony tem samem do przyjmowania wkładek oszczędnościowych płaci 5 i pół od sta zysku rocznego (procentu).
Dziś jeszcze udaj się do Agencji „Banco Pelotense“ w Rio Negro i umieść tam twoje oszczędności, bo pamiętaj, że wентыn oszczędzony to wentyn zarobiony!

Banco Pelotense ma kapitał 80 milionów milrejsów. Fundusz rezerwowy 15 milionów milrejsów.
Centrala w Pelotas Filje i Agencje we wszystkich większych miastach kraju.

FILJA W KURYTYBIE.
Agencja, w Rio Negro przy ulicy 15 de Novembro — Paraná.
KORESPONDENTEM W PARAGUASU, ITAYOPOLIS JEST KSIĄDZ JAN KOMINEK.

CASA IDEAL

CURITYBA — RUA JOSÉ BONIFACIO N 9 — PARANÁ
W pobliżu Katedry

Przybywając do Kurytyby nie omieszkajcie odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie dostarczyć każdego fregozu wedle gustu i życzenia.
Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład podszyc, gum, farb, szuwalców i cholevek.
OBSEŁUGA TAKŻE W JĘZYKU POLSKIM. — FILJĘ NASZĄ PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 31 LIKWIDUJEMY OD 1-go MAJA B. R.
KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Huta Szklana

Vidraria Paranaense — SOLHEID & CIA
Biuro i fabryka przy ulicy Ratchiff.
Adres Telegraficzny: »SOLHEID« — Skrzynka pocztowa N. 149.
Posiada na składzie zawsze wielki zapas wyrobów i wykonuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres swojej fabrykacji.
Wyrabia wszelkie gatunki: szklanek, kufli, kieliszków, szkieł do lamp, stół do konserw, kompotów i konfitur, flakonów, kleszy, wazonów, najrozmaitszych butelek, oraz płyty i dachówki szklane.

Ceny przystępne.
Banque Française Italienne Pour L'Amérique du Sul

CENTRALA: Paris rue Halvry 12 — Agencja w Reims.
Brazylja: S. Paulo, Rio de Janeiro, Santos, Curityba, Porto Alegre, Pernambuco, Rio Grande.
Agencje: Art qu ro, Barretos, Bebedouro, Botucatu, Caxias, Espírito Santo do Pinhal, J. hu M. óca, Ourinho, Paranaqua, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo e S. Matos.

Argentyna: Agencje: Buenos Aires i Rosario de Santa Fe i Velparaiso.
Core-poudenci:
Peru Banco Italiano — Lima, Callao, Chincha Alta, Mollendo, Arequipa.
Colombia — Banque Française et Italienne do Columbia — Bogota.
Za atnia są uszkie operacje pieniężne. Przyjmuje się wszelkie depozyty na termin określony i na rachunek bieżący płacąc najwyższe procenty.
Agencja Banca Commercial Italiana mieszka się we własnym budynku przy ulicy 15 de Novembro.